

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Városi bérház I. emelet. — Telefon-szám: 17.
Kiadóhivatal: Kollár A. Könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő:

Dr. Lemberger Ármin

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Bécsben.

(§) Mintegy két hete, azóta, hogy elült a koalíció jóvoltából parlamenti tényezővé lett nemzetiségek harci lármája és mélyes csönd honol a nagy politikai aréna berkeiben, az osztrák császárváros felé irányul a magyar közélet iránt érdeklődő keveseknek tekintete, Bécs felé, hol most döntenek azokban a kardinális kérdésekben, melyeknek megoldására az átmeneti Wekerle-kormány vállalkozott.

Nemzeti vívmányok híján ugyanis, az ország gazdasági fölvirágoztatásának jelszavát irta lobogójára az új kormány, azt az egyedül helyes elvet, melyet a bukásukban is továbbélő szabadelvek hirdettek és követek három évtizednél tovább, mint olyant, mely — ha nem is rohamléptekkel — de a fokozatos fejlődés örök törvényeinek erejénél fogva, végeredményében elvezet mégis a mindnyájunk lelkétől lelkezett nemzeti állam révébe. Természetes tehát, hogy a delegáció ily irányu munkássága érdeklő legközelebről az ország népét és amit e téren produkálnak, vagy helyesebben: kellene produkálniok, az adná meg a magyar delegátusok két heti munkájának becsét az ország színe előtt.

Fájdalom, nem vagyunk abban a helyzetben, hogy virághimes ösvényekre kalauzoljuk ezúttal a mi népünket, mely egy szebb jövő reményében ragadta ki régi, viharezett vezérei kezéből a vezetés biztos útmutató palcáját, mert a népbizalom új letéteményesei — mi tőrés-tagadás — egyáltalán nem látnak hozzá ahhoz az alkotó munkához — még az általuk állítólag támogatott Wekerle-kormány hívó szózatára sem — gazdasági jövőnk kiépítéséhez, mely célra

a föld színéről elsöpört szabadelveknek ezernyi »nemzetiszinü« viharral szemben is sziklaszilárdan álló hagyatéka oly bőségesen termő talajul kínálkozik.

Az exaltádókból kormánypartiakká vedlett koaláltak még ma is ott vesztegelnek az erőszakos közjogi háboruskodásnak télen-szeregre kárhóztató kátyujában és kétheti bécsi tartózkodásuk egyedüli »fénypontja« a Lueger-féle botrány körül rendezett nagy csetepaté, melynek során ismét kitörültek a jobb gazdasági jövő után epekedő ország szemét az annyi magyar vérrrel áztatott nemzetiszinü trikolórral, melyet kitűztek ama bécsi palota ormára, hol mindent végeztek, csak nemzeti irányu, reális értékű munkát nem, mert ez belefut a még mindig túlságosan forcirozott érzelmi motívumok hangulat-rezgéseibe. Ez pedig nagyon nagy baj. Mert a gazdasági kérdések egyedül és kizárólag gazdasági érdekeink szempontjából lettek volna behatóan tárgyalandók és kiküszöbölendő lett volna azok komplexumából minden érzékenykedés és póz, nehogy silány és értéktelen, mégcsak nem is közjogi formáságoknak föláldoztassanak effektív érdekeink.

Időszerűvé teszi mindezeket a reflexiókat a kiegyezési kérdések immár végleg elhatározott revíziójának a dolga. Teljes egészében — sajnos — alig lesz módunkban helyrehozni a mulasztottakat, mert már eddig is túlságosan nagy teret engedünk az államjogi formáságok politikájának. Így nagyon is fokozott súlyt helyeztünk az önálló magyar vámtarifa benyújtására, mely kizárólag formai jelentőségű »vívmányunkért«, immár erősen követel Ausztria az ország részéről tekintélyes anyagi áldozatokat.

Főköveteléseik az osztrákoknak a kvóta

és a közös vámbevételek megosztásában kulminálnak.

A kvóta dolgában még csak biztosítva látszik valamiképp a mostani parlamenti kormánypart honhazafiai részéről még csak nem is oly rég perhorreszkált statusquo fennmaradása, mert ez, megegyezés sikerültének reménye hiányában, előreláthatóan a korona döntését fogja provokálni, a közös vámbevételek ügyében fölláított osztrák teoria azonban valósággal fejtetőre állítása minden józan gazdasági politikának.

Érdekes különben mind a két kérdés terén fölláított osztrák álláspont, miért is azokat kivonatosan ismertetni publicisztikai kötelességünk, hogy a magyar parlament résen álljon majdan az osztrák gazdasági politika e szörnyszülőtteivel szemben.

Az új kvóta-arányt a monarkia két állama lakosságának aránya szerint óhajtaná megállapítani az osztrák delegáció. Naiv óhajtatás, furcsa aránya volna ez a kvótának, de az a komolyság, melylyel ezt a tervet fölszínre vetik, mégis veszedelmeket rejt méhében a mi számunkra. A valóságban ez azt jelentené, hogy a magyar kvóta 34,4 százalékról negyvenkettőre szökne föl egyszerűben. Mennyire paralitikus az olyan gazdasági álláspont, mely az állam lakosságának számához méri gazdasági erőnket, azt még a laikus is megérti könnyen.

Sokkal veszedelmesebb azonban a közös vámbevételek megosztására vonatkozó monstrum-tervezet. Ezek a bevételek t. i. eddigelé a közös kiadások fedezetül szolgáltak, tehát a kvótakulcs arányában kerültek megosztásra. Az új osztrák álláspont most azzal áll elő, hogy a védvámok a régi módon osztassanak majd meg, az ugynevezett pénzügyi vámok pedig a monarkia két

TÁRCA.

Borbála rózsái.

— A »Bajai Hirlap« eredeti tárcája. —

Írta: Kulinyi József.

Szűk, görgeteges, meredek sziklahasadék közül tajtékzó, szétforgácsolt habokkal tör elő a Bisztra. A sziklafal aljában széles medencét vájt a rohanó ár, ott aztán elcsöndesül. Lassan, susogva tűnnek-tűnnek tova a gyűrűző hullámok egy kies völgyön keresztül, mely a hegytetőről úgy tűnik föl, mint valami nagy kas, tele vadvirággal. Gyönyörű látvány. A fölszálló virágillat, káprázatos színpompa, a nap-sugárban csillogó vízfodrok, a mélyes csönd, melybe csak a víz csobogása és egy-egy bujkáló madár távoli fuvoleszerű füttye vegyül, elandalítanak. Aztán, mintha egy hideg fekete kéz nyulna álmagat érzelmek közé, úgy hat az emberre a Bisztra partjáról félig benyuló, leégett, üszkös gerendahalmaz, mely romja egy valamikor vigan kattogó malomnak. Ehez a malomhoz fűződik Borbálának és rózsáinak története.

Alig volt tizenöt éves Borbála, mikor Tandarin Eremia, a patak-molnár elvette. Szép volt a fejlődő lány, üde volt az arca, mint a vadrózsának fakadó bimbója.

Szerény, kedves viselkedésével, behizelgő dalamos hangjával és nagy koromfekete, hamiskásan mosolygó varázslatos szemével, sok fiatal leány szívét nyugtalanította. Nem csoda, hogy az öregek

Eremia is szerelmes lett bele, mikor először vittek hozzá Borbálát kukoricát őrölni. Hires volt az Eremia őrleése, messze vidéken. Kevés malom volt még akkor és a jó vám meg sok őrölni való mellett, Eremia meggazdagodott. Borbálát szegények voltak. A tél közepéig akadt ennyival, de azután sokat koplaltak, szenvedtek. Örültek is a szülők, mikor Eremiának adták lányukat.

— Utálom! — sziszegte fogai közt Borbála s mérgében majd letépte nyakáról a kis arany keresztet, melyet Eremiától kapott.

— Hát utáld! — rivalt rá a szükségűtől, szenvedéstől meggyötört apa. — Örülj, hogy majd kalácsot ehetsz.

— Ivánnal a gancán is megélnék, — zokogott a lány s ráborult beteg öreg anyjára, ki megsimogatta reszkető kezével Borbála dús, selymes haját, aztán titkon letörölte könnyeit.

— Tudom, lányom. De menj. Éhen halunk. Beteg vagyok. Hosszu a tél...

— Ivánt, ha haza jön, öleld meg anyám. Mond neki, hogy azért szeretem, — sugta bucsuzóul.

— Megmondom.

Az igéretre Borbála szemében fölcillant az öröm, nagyot sóhajtott s attól kezdve nem sirt. Elment. Elvitték muzsikaszó mellett, sallangos szekéren és sajnálta az egész falu.

Az esztendőik pedig szaladtak, Borbála lassankint megszokta Eremiát, aki maga is megváltozott. Vad, indulatos vére lehűlt és különös áhítozás tisztelettel nézegette az asszonyos formákat öltő szép feleségét. Mikor néha a vitzükrébe nézett, keserű

ézés szállta meg s ilyenkor szerette volna letépni az arcáról azt a vörös bőrt, mely rutságát csak fokozta.

Az asszony halgatag volt, nem zúgolódott. Végezte a dolgát, fehérre meszelte a malom oldalait. Gömbölyű kavicsokkal rakta ki a Bisztra partját, az utak szegélyét és vadrózsákat ültetett köröskörül a hegyoldalakra. Egyszer csak azt látta, hogy gyönyörű rózsakert között lakik. A rózsai lettek azután legjobb barátai, azokat ápolta öntözgette. Csodálták is eleget az emberek s messze földre elvitték a híret Borbála rózsáinak.

Csendes nyári estéken, mikor úgy tetszett, mintha a csillagos ég ráborulna a völgyre, hogy megfűrdjön a rózsák illatában s kacérkodjon a Bisztra hullámával, Borbála kiült a malom elé. Elnézegette a csillogó víz fodrát, a tova-sikló pisztángok játékát és a malom kerekéről lehulló apró vizgyöngyöket. A lelke idegenen járt, lehunyta a szemét s fejét tenyerébe hajtva, befogta a fülét, hogy ne hallja a malom zógását, a víz csobogását.

Csak az fájt, hogy hiába próbálta ilyenkor maga elé képzelní Ivánt, a katonát, nem tudta. Hisz nem látott soha honvéd ruhát... Régi, apró emlékein álmódzott tehát s ilyenkor, ha a rózsabokrok fölött átcikkázott a szentjánosbogár fénye, majd hogy felkiáltott:

— Fogd meg, Iván! Tedd a hajamba!

Különös, fájós érzés borzongott át a lelkén, mikor elcsendesült a malom kattogása és álmodozása közt Eremia hangja megzavarta.

— Menj aludni, Borbála!

államának fogyasztása arányában kerüljenek fölösztásra. Hogy ennek a tervnek a reális életbe való átvitele az iparban oly szegény Magyarország hátrányára csekély évi 12 millió veszteséget jelentene, avval edeskeveset törődik a mi derék szövetségünk.

A magyar kormányon, a magyar parlamenten a sor, hogy érdekeinknek az osztrák állásponttal szemben való megóvásáról gondoskodjanak.

Wekerle pénzügyi talentuma e téren az egyedüli védvárunk, mert a nagy Wekerlenek — fájdalom — nagyon gyöngye parlament assisztál a gazdasági jövőnk kiépítésének nagy munkájában.

Politikai hírek.

Elégületlen függetlenségiek. A függetlenségi párt nagy az elégületlenség a párt hivatalos politikájával. Az elégületlenség megnyilvánulását még elfojtja ugyan a hatalomrajutás mézesheteinek a mámor, de azért már hangot nyer itt-ott a zugolódás. Így például, Lengyel Zoltán egyebek között így aposztrofálja a függetlenségi pártot:

Államférfiaink a helyzeteket megoldani nem képesek, átlátni nehezen bírják. Vegetálásra vannak csak berendezve. Szónokoltak, mikor szervezni kellett volna. Manifesztumokat csináltak, mikor harcolnunk kellett volna. Csititanak, mikor érelyeseknek kellene lenni.

Az egész világ forrong és készülődik. Mások fegyverkeznek: mi vacsorázunk. Hirdetjük a jövődö harcot, de feladjuk annak lehetőségét is.

A függetlenségi pártunk még a régi szervezete is szétzüllött. Másfél hóval a választások után még összeírva sincsenek a képviselők. 70 olyan tagja van a pártnak, ki még ma se iratkozott be a körbe. A politikánk nem érvényesül, az embe-reink számba se véve, számba se adva szédelegnek, mint a kerge birkák. Jobb is nekünk vacsorázni és a bécsi Jockey-Clubban kártyázni. Ott legalább jól lehet lakni a német kosztjából, itt pedig el lehet nyerni a pénzt.

Mert ami politikánk csak az éhenhalásra való. És ezen a játékon mindannyian csak veszíthetünk.

Valami föliratról. A fölirati vitáról tömör-dek kacsát röpitettek világgá a lapok. Két ízben referáltak olyan ülésről, amelyet nem tartottak meg. Leírták, hogy kik beszéltek, kik viaskodtak, holott azok, abban az időben, ki tudja, merre jártak. A bizottság, mely mindig zárt ajtó mögött tanácskozott, most is nagyon el van zárva a nyilvánosság elől és a részletekre nézve most is konokul őri a titkot.

A vita általános menetéről azonban két oldalról is megbízható információkat nyertünk.

E szerint, az eredeti tervezetet Ballagi Aladár előadó, mint a függetlenségi párt tagja, tisztán a függetlenségi párt szellemében készítette el. Ezt az álláspontot a bizottság nem fogadhatta el, mert a koalíció többi pártja is követelte a jogait a pártszövetség alapján, bár-kénytelenek voltak elismerni, hogy

Szótlanul fordult be az ajtón s mialatt Eremia át akarta ölelni, durcásan tolt el magától. Eremia ráfordította a zárt és békétlen lelkülettel oda fektet az ajtó elé egy szűrre. Feltette Borbálát. — — —

Kukoricatörés után járt az idő. Nagyon sok örölni való volt, Eremia nem ért rá pihenni éjjel sem s így nem gondolt arra, hogy Borbála mikor tér nyugodni. Azt azonban látta, hogy Borbála szokása szerint kint ül a malom előtt.

Ott ült azon a csillaghullásos őszi estén is. A hold fényes korongja emelkedőben volt a sziklafal fölött és nappali világosságot árasztott a völgybe.

Egyszerre abból az irányból méla furulyaszót hordott felé az esti szél. Figyelmes lett. Azóta nem hallott furulyaszót, hogy szerető gyermekkori pajtását, Ivánt elvitték katonának. Szíve hirtelen feldobogott s szinte érezte, mint szökök föl arcába a vér. Valami különös sejtelmes érzés vett rajta erőt. Vágy fogta el látni a pásztort, megkérni, hogy játssza el neki azt a dalt, amelylyel Iván annyiszor elandaltotta az ő ábrándos szívét.

Tágra nyílt szemekkel kutatott a homályba körös-körül, kihajolt a korláton s majd alázuhant, mikor fölsírt az ismenrös édes dal, azon a lány panaszos hangon, ahogy Iván tudta játszani.

— Iván! — sikoltott fel halkán és örömtől izgottan, önfeledten futott a hang irányába. A malom kottogása elnyomta a furulyaszót, Eremia nem hallotta meg, Borbála alig birt a tuskés rózsabokrok között fölfelé kuszni. Hirtelen félelem szállta meg, mikor féluton visszapillantott a malom felé s elhallgatott a furulyaszó. Iván nevét nem merete ki-

a függetlenségi párt magában véve is többségi párt. Így a bizottság elhatározta, hogy elfogadja ugyan az előadói tervezet egész menetét, de pontról-pontra tekintettel lesz a koalíció minden pártjára s azok módosításait felhasználja.

Később aztán elhatározták, hogy az egyre tornyosuló nehézségekre való tekintetből, a felirat az adott körülmények közt ne legyen semmi egyéb, mint munkaprogramm, aminthogy a trónbeszéd sem szóltott egyébről.

A függetlenségiek ebbe csak azzal a feltétellel mentek bele, hogy elveiknek a maguk teljes és tiszta épségben való fentartása határozottan kifejeztesse a föliratban. Ez fölvetetvén, leginkább a körül folyt a vita, hogy a trónbeszéd ama pontjára, amely szerint a király a nemzetre való apellálás után fentartja jogát a további elhatározásra: miképpen fejezzék ki azt a követelést, hogy ez az elhatározás akkor azután deferáljon is a nemzet döntésének. Különösen nagy vita volt még az önálló vámterület a vámszerződés és az általános szavazati jog kérdésében. E kérdések némelyikéhez a függetlenségiek annyira ragaszkodtak, hogy volt, aki bejelentette lemondását a bizottsági tagságról, aki különvéleményt jelentett be s maga az előadó is bejelentette lemondását.

Mindezek az ellentétek azonban végtére is elsimultak kölcsönös és méltányos megegyezés alapján, mely főképp arra célozott, hogy egyetlen mondat se legyen az egész föliratban, mely bármelyik párt elveibe ütköznék. A bizottság teljesen kész munkálata-t Széll Kálmán elnök, Bizony Ákos bizottsági tag és Ballagi előadó még egyszer át fogják nézni és a képviselőház legközelebbi ülésén be fogják terjeszteni.

Ezek után nyilvánvaló, hogy a fölirattól nem sokat várhatunk, mert a bizottság kényszerülve volt örökös tojástáncot járni a pártok körül. A pártok jelenvolt képviselői féltő gonddal vigyáztak arra, hogy valamiképp egy sor se kerüljön a föliratba, mely pártprogramjukkal a legcsekélyebb mértékben is ellenkezik. Bizonyosak vagyunk benne, hogy ilyen eljárás mellett az egész fölirat egy szintelen politikai dokumentum lesz, melyet a semmitmondás művészetével fogalmaztak meg.

Kvóta.

— Legujabb tudósítás. —

A magyar és az osztrák delegáció im-már elkészült munkájának javarészeivel. Most már csak formális természetű ügyek várnak elintézésre, a melyek semmit sem fognak változtatni a közös költségvetésen.

A delegációk munkájának befejezésével, az általános figyelem a kvótadeputációk felé fordul, a melyek tudvalevően a legközelebbi két hét alatt ülnek össze, hogy döntsenek a kvóta-kérdésben. Dönteniök kell a jövő fél-estendőre vonatkozó kvótában, nemkülönbön visszamenőleg az elmúlt félévre vonatkozóan is. Mind a két kvóta-bizottságnak június végéig be kell fejeznie munkáját, e fontos kérdésben megegyezésnek kell létrejönni, mert július 1. a kvóta-kérdésben való döntésnek végső terminusa.

álltani. Lélegzete elállt, haja kibomlott s a veszélyes vállalkozás izgalma, félelme, hogy ha Eremia észreveszi, Ivánt nem láthatja, könnyet csal a szemébe. Tétován forgolódott, míg fent a rózsák szegélyén, hol egy kiégett törzsű vén fűzfa állt, láng csapott föl. Arra felé futott. Nem csalódott, Iván rakott tüzet . . . A váratlan találkozás izgalmas öröme elfojtotta hangjait s az a hosszu szótlan ölelés, melybe belevegült boldogságuk, örömük, bánatuk könyűje, árulójuk lett . . .

Eremia éppen kijött, hogy a vibóséget csök-kentse, miközben szénézett, hogy hol van Borbála. Szemébe ötlött a tüzfény s fölötté Borbála alakja.

— Ugyan mit csinál megint a rózsáival? — dűnyögte Eremia s elindult föl a keskeny uton. Félelmetes, vad haragra lobbant, amint a kanyarulathoz ért s meglátta, hogy Borbála egy emberhez közel hajolva ül a tűz mellett. Megtántorodott. Örült gondolat cikázott át agyán s a szerelemföltés mardosó kinjával futott vissza a malomhoz. Nagy erejével letépett egy vékony segédkötelet, hurokra fordította és rohant vissza a tűz felé,ajtétköz dűhtől eltorzult arccal. Hatalmas mellkasa sipolva zihált, s vérbenforgó szemével mereven figyelte Iván és Borbála minden mozdulatát. Csendesesen kuszott egészen a bokrok széléig s ott, mint az ugrásra készülő vad egy pillanatra megállt.

— Szeretsz még? — kérdezte Iván halkán, hízeltgón.

— Szeretlek, — és fehér, gömbölyű karjával ép átakarta ölelni Ivánt, mikor Eremia nem bírva tovább uralkodni fölkerácsolt, bosszura gyult vérén,

A magyar kvóta-bizottság álláspontja dolgában eddig teljesen tájékozatlan a politikai világ, arról semmiféle hírek sem kerin-genek, bár a kérdés megoldása küszöbön van. A magyar kvóta-bizottság hallgatásával szemben annál gyorsabban iparkodtak az osztrákok követeléseik egy részét a sajtóban és a politikai világban kikürtölni, úgy, hogy már a delegációk tárgyalása idején is az a vélemény alakult ki, hogy az idén roppant nehéz lesz a földadata a magyar kvóta-bizottságnak.

Bár az osztrákok hivatalos határozatot még nem hoztak, az osztrák kvóta-bizottság álláspontja megbízható értesülésünk szerint, a következő:

Eleinte azt hangoztatták és követelték az osztrák politikusok, hogy a beviteli vámo-kat fogyasztási adókká alakítják át. Ebben az esetben Magyarország terhére tizenkét millió többlet esnék a közös költségek viselésében. Vagyis, ha a beviteli vámoknak fogyasztási adókká való átalakítása megtörténnék, ez kerek tizenkét millió kárt jelentene Magyarországra nézve.

A kvóta-bizottság ennél a követelésénél többlet állítolag nem is akart, mivel — hir szerint — a kormány a kvótát és a bank-kérdést kikapcsolta volna a jelenlegi tárgyalások anyagából.

Ezzel szemben illetékes helyről a következő megbízható információt nyertük:

Az osztrákok nem elégszenek meg azzal, hogy csak tizenkét millió többletet sóznak rá Magyarországra, hanem még ragaszkodni fognak ahhoz az álláspontjukhoz is, hogy a kvóta 34.4 százalékról 42 százalékra emeltesse. Azért 42 százalékra, mert az arány-ilyetén való megállapításánál Magyarország népességének számát vették alapul. Ez tehát újabb tizenhét millió többletet jelentene Magyarországra nézve.

Az osztrák kvóta-bizottság ezek szerint összesen 29 millió többletet akar rárakni Magyarországra vállaira.

Nem kell tán e helyütt külön kiemelni azt, hogy az osztrákok vérmes és vakmerően tulzott követeléseibe a magyar kvóta-bizottság tagjai semmi szín alatt sem egyeznek, de nem is egyezhetnek bele. Szó sincs a kvóta fölemeléséről, különösen olyan arányban való fölemeléséről, mint a hogy azt az osztrákok a mi rovásunkra tervezik.

Még maguk az osztrák politikusok sem veszik ezt a követelést komolyan, sőt egyenesen könnyelmű és minden politikai érettség nélkül való eljárásnak minősítik a kvóta-bizottság emez eljárását. Az osztrák deputáció ezzel ugyancsak el akarta háritani magáról

szinte állatias vad hörgéssel vetette Iván nyakára a hurkot.

— Fulladj meg, kutya! — Nagyt rántott a kötélén s a másik pillanatban messze lödítva Borbálát, fölkapta Ivánt és a vén fűzfa törzsébe nyomta, hol a pattogó száraz ágak lángja magasra csapkodott.

— Fulladj meg! Ég meg, bitang! — kacagott pokoli gunnyal Eremia s körülcsvart a kötelet a fűz körül. Az irtózatossal erővel megrántott hurok szinte összeroncolt Iván nyakát.

Borbála csak sikoltozni tudott. Kiáltását rémesen verte vissza a sziklafal.

Eremia pedig tüzre rakta a száraz ágakat, majd midőn látta, hogy Iván lángokba borult, borzadály szállotta meg lelkét.

Fölkapott egy lobogó ágat, odarohant a földön vonalig Borbálához, vállára vetette s rohant vissza a malomhoz. Fölgyújtotta a szurkos tetőt. Bevitte Borbálát és magukra zárta az ajtót. Ott az eddig értetlen menyasszonyi ágyon örületes, vad szenvedélylyel ölelte magához Borbálát s úgy rikácsolta:

— Szeretsz-e Borbála? Szeretsz-e engem, az uradat?! Az utálatos, csuf Eremiát? Én szeretlek! Nézd, veled égek meg . . .

A száraz alkotmányon végig futott a tűz. Magasra csaptak a lángok fönt a hegyen, lent a völgy mélyén. Egy-egy zsarátnok sziszegve hullott a patakba hirtvivőnek, hogy tűz volt valahol a Bisztra mentén.

a felelősséget a jelenlegi állapot fentartásáért. A túlzott követelések azonban ilyformán eleve kizárják a megegyezés lehetőségét, mert, a mint kiemeltük, a kvóta fölemeléséről szó sem lehet.

A kvóta-bizottságok tehát eredménytelenül fogják befejezni tárgyalásaikat. Megegyezés nem lesz. Királyi döntés fogja tehát megállapítani a kvótát az 1906-iki év második felére s ez a döntés természetesen meghagyja a régi kvótát 34.4—56.6 arányában.

A kvóta-kérdés végleges megoldását tehát végleg el fogják odázni a kiegyezés végleges revíziójának megvalósításáig.

Ami Baját is érdekli.

— Főispán a piaci drágaság ellen. —

A kaposvári helyi lapokat hetek óta, mint a hírlapi megbeszélések legfontosabb részét képező tárgy, a piaci drágaság foglalkoztatja, bárha *Kaposvár Bajával összehasonlítva csakugyan még olcsónak is mondható.*

És ez igen természetes, amikor egész sereg vicinális jön Kaposvárra, melyek a szomszédos falvakból nagy tömegekben viszik oda az árusítókat, míg Baja élmezés tekintetében néhány szomszédos községre van utalva, melynek lakosai leginkább gyalogszerrel hozzák az élelmi cikkeket Bajára.

Mi is küldöttünk ki annak idején bizottságot, hogy tanulmányozza a drágaság ügyét és tegyen konkrét javaslatot annak megszüntetésére, de ezideig nem vala szerencsénk ezen bizottság jelentéséhez, a piac pedig napról-napra még drágább, a megélhetési viszonyok mindinkább tűrhetetlenek lesznek.

Somogy vármegye főispánja, Kapotsfy Jenő, aki szeretne segíteni Kaposvár baján, átiratot intézett e tárgyban a város magisztrátusához, mely nagyjában reállik a bajai viszonyokra is és így szól:

Tek. Németh István polgármester úrnak
Kaposvár.

A közönség részéről több oldalról számosan panaszkodnak Kaposvár rt. város piacának aránytalan drágaságát és az itt szokásban levő ugynevezett „előrevásárlást”. Ez tulajdonképpen egyik főoka lehet az élelmi cikkeket drágaságának, vagyis hogy a fogyasztó közönség az élelmi cikkeket nem képes magától a termelőtől beszerezni, mert az élelmes, hivatásos elárúsítók (kofák), mire a tulajdonképeni piac kezdődne, már előre, mielőtt a termelő a piacra érne, töle cikkeket összevásárolva, a piacot monopolizálják, illetve az árakat fölszoktatják.

Fölötte fontosnak és méltánylandónak tartom a fölhangzó panaszokat, mert ez az állapot a közönség megélhetési viszonyait támadja és nehezíti meg és így ennek orvoslása a hatóság legsürgősebb kötelességét fogja képezni.

Tudom, hogy a hatóságnak a piacrendszertre vonatkozólag jelenleg ugyszólván semmi eszköz sem áll rendelkezésére, amennyiben a múltban jóváhagyás végett fölterjesztett, vonatkozó szabályrendeletét a belügyminiszter visszautasította.

Ez azonban nem lehet ok és akadály arra, hogy ez a kérdés, illetve akció hosszabb időre föladjassék.

Tekintettel a fönt csak röviden vázoltakra, fölkérem a polgármester urat, hogy a város piacrendszetének kérdését tanulmányozva, a visszautasított bályrendeletből levont tanulságok alapján, sziveskedjék a legsürgősebben egy ily szabályrendelet kidolgoztatni, azt esetleg rendkívüli közgyűlés útján is jóváhagyás végett a belügyminiszterhez fölterjeszteni.

Meg vagyok győződve, hogy polgármester ur ez ügynek minden kérdését a legrészletesebben tanulmányozta és ismeri, mégis annak sürgősségét ismételve hangsúlyozva, megjegyzem, miszerint általában közegészségügyi szempontból nagy súlyt helyeznek az aránytalanul fölszaporodott elárúsítók (kofák) rendőri nyilvántartására és ellenőrzésére; a piacon való elárúsítást az ugynevezett kofák részére — ha nem is iparigazolvány, — de valamelyes hatósági engedély-okmányhoz köt-ném és ennek alapján egészségügyi és köztisztasági szempontból úgy személyüket, mint a lakásokon használt élelmicikkraktárakat időnkint rendőrorvosi vizsgálatnak vetném alá.

Nem kívánok e kérdés számos és fontos részletébe bocsájtkozni, de fölkérem tekintetesség-edet, hogy engem annak idején a jóváhagyandó szabályrendeletéről tájékoztatni sziveskedjék.

Kaposvár, 1906. június 18.

Kapotsfy Jenő,
főispán.

Ha a főispáni beavatkozás lendít a kaposvári piaci drágaságon, akkor kérjük majd a repice követését Bajának is, mert *Ambro-zovics* Lajos dr. főispánunk is, kinek eddigi minden egyes ténykedése magán viseli a szűkebb hazánk fölvirágztatását célzó agilis munka bélyegét, kétségkívül a legnagyobb készséggel hajlandó lesz hasonló tartalmu levél megírására, mert ismételjük, a kaposvári drágaság gyerekjáték a bajaihoz képest.

HIREK.

— A Bácsmezei Irodalmi Társaság, mely megyei irodalmi életünk színvonalát emelést írta lobogójára, ma, vasárnap tartja alakuló közgyűlését Zomborban. Az irodalmi társaság megalakításának eszméje *Vérséi* Károlyt, az utirajz révén előkelő hírnévként örvendő író dícsérisztéül és kétség-kívül az ő kiváló kvalitásainak elismeréséül, mikor a megye tollíróitának legjobbjait őt avatják ma az irodalmi társaság vezérévé. Az irodalmi társaság életképességének erős biztosítéka az az életrevaló idea, hogy a vezetőség a megye nagyobb városáiban, Szabadkán, Baján és Ujvidéken is szervez goépontokat, hol mindennütt egy-egy alelnök lesz hivatalba a megyei irodalmi élet tervébe vett alkotásainak munkás tábort és híveket toborozni. A bajai alelnöki állásra a vezetőség dr. *Lemberger* Armin, a „Bajai Hírlap” felelős szerkesztőjét kérte föl.

— **Hírek a főgimnáziumból.** *Platz* Bonifác dr., a szegedi tankerület királyi főigazgatója, f. hó 22-én délelben városunkba érkezett és az ő elnöklése alatt ugyanaznap délután megkezdődtek a főgimnázium *érettségi* vizsgálatai. 16 ifju jelentkezett. — *Gáspár* János, a főgimnázium rajztanára, e hó 28. és 29-én *rajskiallítást* rendez a növendékek rajzai-ból a főgimnázium rajztermében. Felhívjuk az érdeklődők figyelmét e kiállításra, melyre mindenkit szívesen lát az igazgatóság. — F. hó 28-án, csütörtökön délután 5 órakor rendezi a főgimnázium *évi záróünnepélyét* a következő programmal: Ébresztő. Nyizsnay Gusztávól. Énekli az ifjusági dalárda. 2. Évzáró beszéd. Tartja az igazgató. 3. *Pique Dame*. Suppé nyitánya. Előadja a főgimnázium zenekara. 4. Anyám háza. Irta Várady A. Szavalja: lovag Vest Fedor IV. o. t. 5. Kuruc dalok. Tárógaton előadja Spiegel János VIII. o. t. Kiséri a zenekar. 6. A jutalomdíjak kiosztása. 7. Automobil induló. Baka-Baitz Irmától. Előadja az ifjuság ének- és zenekara. Mivel külön meghívók nem bocsátatnak ki, az igazgatóság ez uton hívja meg a m. t. szülőket, és a tanügyi barátait a záróünnepélyre.

— **Kerékpár virágkorzó.** A Bajai Kerékpárosok Egylete a kerékpár virágkorzóval egybekötött jüniálisát ma, 24-én tartja meg s minthogy a közönség körében a kerékpár virágkorzóra vonatkozólag igen nagy az érdeklődés, tehát közkívánatra a virággal feldisznított kerékpárosok a d. u. programtól elterelőleg már délelőtt is rendeznek diszfelvonulást Farkas Ödön h. művezető vezetése mellett, teljes egyleti dress- és színben. A menet 1/2 11 órakor indul Magyar András vendéglő helyiségéből; a felvonulás a város nevesebb utcáin fog történni.

— **Bajai tanítóválasztás.** A helybeli izraelita hitközség iskolászeke *Kerekes* (Krausz) Ernő bajai földiként, az elemi iskolának Spitzer József halála óta buzgón működő és jeles képzettségű kisegítő tanítóját, csaknem egyhangulag rendes tanítóvá választotta meg.

— **A bácsbokodi függetlenségi kör** ma, f. hó 24-én tartja alakuló közgyűlését. A függetlenségi párt eme ünnepén a kerület országgyűlési képviselője, *László* Pál is megjelen. Déli 12 órakor érkezik Bácsbokodra és a délután megnyitandó egyetület alakuló közgyűlésén ünnepi beszédet fog mondani.

— **Házfölvatás.** A Bajai Kereskedő Ifjak Egylete jövő hónap 8-án fogja mulatsággal egybekötött házfelavatás ünnepét megtartani. — Itt közöljük, hogy az egylet a héten tagjai sorából dalárdát szervezett.

— **Versec törvényszékét akar.** A fővárosi lapok azon híradására, hogy az igazságügyi kormány a törvényszékek számát szaporítja, a verseciek elhatározták, hogy dr. Oppenheimer Armin ügyvéd vezetése alatt a jövő hét folyamán monstre-deputációt vezetnek az igazságügyi miniszter elé a verseci törvényszék visszaállítását végett.

— **Korai halál.** Zsarkó Irénke, Zsarkó Ferenc megyebizottsági tag, a melykúti függetlenségi párt elnökének leánya, folyó hó 12-én, 17 éves korában elhunyt. A kedves leánykát az egész község aprajánagyja és a vidékről is nagyszámu gyászoló közönség kísérte utolsó útjára. A kerület képviselője nevében Tallós János, a melykúti függetlenségi párt alelnöke helyezett koszort a ravatalra.

— **A baja-zombor-ujvidéki h. é. vasut rt.** f. évi június 26-án rendkívüli közgyűlést tart a Hegyes—feketehegy—palánka h. é. vasut részvénytársasággal való egyesülés tárgyában.

— **Nyugdíjazott polgármester.** Dudas Lajos, Zenta város polgármesterét, a város legutóbbi közgyűlésén nyugdíjazták.

— **Tulipán-mozgalom — osztrák hirdetések — bajai kereskedők.** Az utóbbi időben gyakran halljuk, hogy a magyar újságok nagy fölbuzdulása a tulipán jegyében nem lehet jóhiszemű, amikor ugyanazon lapokban, ahol cikkeket és híreket írnak a magyar ipar és az azt most jelképező tulipán-mozgalom mellett, tömegesen közlik a külföldi üzleti hirdetéseket, ezzel is ajánlva azokat a közönség figyelmébe. Látszat szerint, ezen vád megállhatna, ámde a dolog nincsen egészen úgy, mert a hírlapok nem válogathatják meg hirdetéseiket és a hirdetési rovatban nem a lap ajánlja a cégeket, hanem a cég ajánlja saját portékáját. Aki a hirdetésekben azt látja, hogy az illető osztrák portékát kínál, az ne rendeljen, de ha a lapok lemondának ily hirdetések közvételéről, egyuttal le kellene mondani megjelenésükről is, mivel előfizetőkből a lap meg nem élhet se vidéken, se Budapesten, mert a lapok előállítás költsége óriási mérvben emelkedik évről-évre, mely emelkedéssel, mivel több Magyarországon a lap, mint amennyit a közönség befogadni képes, nem áll arányban az olvasó közönség növekedésével. Ami kereskedőkben keresendő különben a hiba. Néki kellene a hirdetési oldalakat oly mérvben elfoglalni, hogy a közönség ne is lásson mást, mint magyar áru hirdetését, de nálunk éppen a legnagyobb cégek szűkebbük és méltóságukon alólinak tartják, hogy áruikat hirdetés útján kínálják. Pedig ez a legtevésebb fölfogás. Hisz járnak külföldről és ott láthatják, hogy a legtekintélyesebb és legnagyobb cégek hirdetenek legtöbbet és a hirdetés nagy költsége bőven megtérül a folyton emelkedő forgalom által. Nem értik a dolgot. Nem hatja át őket a modern kereskedelmi szellem, de panaszkodni ők is tudnak, hogy nagy a verseny, nehéz a megélhetés stb. Így a lapok nem nélkülözhetik még a külföldi hirdetéseket és az ezekből befolyó jövedelem juttatja azhoz a lapokat, hogy lelkesedjenek, buzdítsanak és tüzeljenek a magyar ipar fölkarolása érdekében. Ha van hibázatni való, ez kereskedőknek egy részének előitélete, vagy még inkább fukarsága, hogy a nyilvános áruajánlást mellőzik, s míg a lapok kivétel nélkül megteszik kötelességüket, azok részéről számíthatnak legkevesebb elismerésre, akiknek anyagi érdekeit mozdítja elő a mostani fölbuzdulás.

— **Tanítóképesítő vizsgálatok.** A helybeli tanítóképző-intézetben június hó 15-e óta van folyamatban a tanítóképesítő vizsgálat, melynek vezetése a közoktatásügyi kormány részéről, miniszteri biztosi minőségben, Lovcsányi Gyula pedagógiumi tanár küldetett ki. Kitüntetett figyelmességben részesült a jelölteknek 48-as csoportja folyó hó 22-én, mely napon Ambrozovics Lajos dr., városunk főispánja, Erdélyi Gyula főjegyző kíséretében megjelent a bizottság körében. Önméltósága szives érdeklődéssel fogadta a tanítójelöltek mennyiségétani feleletit ugyszintén a bemutatott írásbeli és rajzi dolgozatokat és távozása előtt elismerését fejezte ki a bizottsági elnök által kijelölt tételreket fejtegető tanárnak.

— **Képkiallítás a kaszinóban.** Egy magyar születésű festőművész, Markó József, ki Münchenben a Wagner iskolát látogatta és a Wagner irányt bámulatos tökélyre emelte, rendez e hó 23-án és 25-én a Kaszinó termeiben saját képeiből kiállítás. Markó József nem a kezdő művészek szokása szerint, a képek nagy tömegével akar hatni, mert alig néhány képet állít ki, hanem inkább arra fektet súlyt, hogy a kiállított képek egytől-egyik befejezett s művészig tökéletes képek legyenek. A képkiallítás vásár céljából rendezte és melegen ajánljuk derék hazánkfiá műveit a múpártoló közönség jóindulatába. Markó József képeinél nem lehet szó pártolásról vagy támogatásról, hanem csak kiforrott művészet elismeréséről.

— **A kaució.** A katonáéknál újra nehezítik azoknak a szegény, szerelmes hadnagy-sziveknek sorsát, melyek az egy csillagos egyenruha alatt sem dobognak kevesebb hévvel, mint a százados és ezredes ur szíve. A kauciót újra szigoruan megkövetelik s ezután csupán az a tisztcske léphet majd frigyre szíve választottjával, ki egy meghatározott összeget tud kimutatni. A kijátszásnak, a szédelgésnek, az élelmességeknél ezután vajmi kevés helye jut majd a tisztú óvadék kimutatásánál, mindennek útját állja a rideg kérélelhetetlen reglement. A kauciót ma tehát még szigoruban megkövetelik, mint egykoriban; a fiatal tiszték házasságát még jobban megnehezítik talán olyan okok által vezetettve, melyek ellen fontos szociologiai érvek szólanak. A katona csak akkor alapíthat családi tűzhelyet, ha már meggazdagszik és megöregszik. Valóban joggal kérdezhetik a szerelmes szívű fiatal tisztiek, a szociologusok is, nekik van-e több joguk megházasodni, vagy öreg föllebbvalóiknak . . . ?

— **A »Bácskai Hírlap» c. szabadkai politikai napilap kötelékébe** dr. Balogh Ernő országgyűlési képviselő lépett a héten, mint szerkesztő.

— **Mikor kell berukkolni?** Sok találatásra adott okot az újonck idei bevonulásának kérdése. Most már el van döntve a kérdés. A honvédelmi miniszter a napokban érkezett rendeletében közli, hogy a június hóban megtartandó sorozáson beváló újonck augusztus 1 ére kötelesek berukkolni. A besorozott újoncknak már a sorozáson, a megvizsgálás után nyomban kézbesítik a meghívójegyüket. Ez a rendelet természetesen csak az 1882., 1883. és 1884. évfolyambeliekre vonatkozik. Az 1885. évben születtek sorozása később lesz, ők csak október 1-én fognak berukkolni.

— **Kézimunka kiállítás az izr. iskolában.** A bajai izr. leányiskola kézimunka-kiállítása csütörtökön nyílt meg és nyitva lesz e hó 26-áig bezárólag minden nap d. e. 9—1/2-ig és d. u. 3—6 óráig.

— **Harmadik osztály a gyorsvonatoknál.** Még Vörös László kereskedelmi miniszterége idejében elhatározták, hogy a Máv. gyorsvonataihoz harmadik osztályú kocsikat is csatolnak. Mint a „Pol. Ért.” értesül, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy harmadosztályú kocsikkal kísérletezéseket folytassanak abban az irányban, mennyiben nehezítik meg a kocsik az egyes gyorsvonatok súlyát. A kísérletezéseket a napokban a Máv. budapest—marchegg és budapest—brucki vonalain kezdi meg, egyelőre még személyszállítás nélkül.

— **Felfüggesztett érettségi.** Keddre volt kitűzve az újvidéki szerb főgimnáziumban a szóbeli érettségi vizsgát. Ekkor hirdették ki az írásbeli eredményét, mely meglepő és országos szenzációvá lesz. Ugyanis 24 tanuló nem bocsájtotta a szóbelihez, mert a számtani írásbelijük teljesen egyforma volt. Margalts Ede dr. miniszteri biztos hirdette ki a diákokra a lesújtó ítéletet. 24 tanuló közül — állítólag csak egy magasrangú katonatiszt fiát engedték szóbelihez. Az érettségint történt puskázás szomorú eredménye ez a szigorú intézkedés, melynek következménye az lett, hogy a 23 visszautasított diáknak egészen új érettségit kell tennie. A diákok körében nagy az elkeseredés.

— **A póttartalékosok hazabocsájtása.** Azokat a póttartalékosokat, kiket múlt év december 27-én hivatnak be 13 napi fegyvergyakorlatra és még mindig bent vannak a katonaságnál ma, f. hó 24-én végre szabadságot fogják. És pedig az 1903-ban sorozottaknak egy gyakorlatot számitanak be, míg az 1904-belieknek egyet sem. De azért nagy az öröm most a kaszárnában. A családjuktól elszakított póttartalékosok épp egy fél esztendőig szolgáltak. A póttartalékosokkal együtt kiszabadulnak most vasárnap azok a három évet szolgáló katonák is, kik 1903-ban önként állottak be. Ezzel az intézkedéssel az önként szolgáló 3 éves katonák teljes négy hónapot nyertek. Ugyancsak 24-én bocsájtják el ama 28 napra behívott póttartalékosokat, akik 11-én vonultak be s akik így csak 13 napos fegyvergyakorlatot teljesítenek. Az utolsó csoport, amelyet 13 napra hivatnak be, 30-án szabadul, úgy, hogy azután alig 30 ember fog maradni egy században. Julius 1-től augusztus 1-ig fegyverszünet lesz, aug. 1-én pedig berukkolnak az újoncok.

— **Táncoktatás.** Kabay Tany József okl. táncitanító e hó végével városunkba érkezik s megnyitja a szokásos táncoktatási tanfolyamát, melyre nézve fölhívjuk olvasóink figyelmét, lapunkban közölt hirdetésére.

— **Arató sztrájk Tinójaráson.** A Mélykut mellett, ugynevezett Tinójarás pusztán, az ottani uradalomban — mint értesülünk — 159 arató munkás sztrájkba lépett. Magyar-Kanizsárról írják: A törökkanizsai aratómunkások a hatósággal szemben mindinkább fenyegető magatartást követnek. A sztrájkvezetők nagy terrorizmust fejtenek ki munkástársaik között és ez indította a hatóságot arra, hogy a kanizsai határban felütött sztrájkanyagot feloszlassa. Ma reggel indult ki a járás főszolgabírája kellő rendőri segédlettel és csendőrség kíséretében a sztrájkanyára és ott felmutatták az alispán rendeletét és felszólították az egybegyűlt munkásokat, hogy oszlopljanak szét. A munkások egy része meghajolt a törvény rendelkezése előtt és elvonult, azonban a sztrájkolók nagyobb része ellenszegült a felszólításnak. A járás főszolgabírája ismételt felhívására nem volt kellő fogadtatás és ekkor utólagra felhívta a munkásokat a sztrájkanya elhagyására, mert különben a csendőrség kénytelen lesz erőszakot alkalmazni. A csendőrség közbelépése következtében a munkások szétmentek, mely alkalommal két munkás könnyű szurácsi sebet kapott.

— **Ujabb bajai sztrájk.** Az ácsmunkások részleges sztrájkja még erősen dúl és már is kilátás van egy újabb munkás-sztrájkra. Az asztalosmunkások már beadták a rendőrkapitánysághoz, mint I. fokú iparhatóságához memorandumjukat, amelyben azt kérik, hogy a munkaidő 10 és fél órától 9 és fél órára szállíttassék, a darabszám és hetibér rendszer eltöröltessék, a munkabér napszámában állapítsák meg, amelynek minimuma 2 kor. 80 fillér legyen. A műhelyen kívül levő munkabére 25%-kal, a városon kívül végzendő pedig 50%-kal emelkedjék. Követelik továbbá a teljes vasár- és ünnepnap munkaszünetet. Az asztalos-segédék kijelentették, hogy ha szombat estig ügyük el nem intéződik, úgy vasárnap sztrájkba lépnek.

— **Brutális férj.** Jánoshalmán Lukács Jánost felesége elhagyta. A férj keresésére indult és a felsőszentiványi uton elérte. Mikor közelébe ért, forgópisztolyal ötször rálőtt. A lövések közül három talált. Lukács János nem élte meg, hogy felesége összerogyan, hanem elkeseredésében még azután is késsel több szurást ejtett rajta. Az asszonyt önkívületi állapotban a kórházba szállították, férjét pedig a csendőrség letartóztatta.

— **A fényképező gép meg a bika.** Szerencsétlenséggel végződött az az ártatlan kísérlet, mely egy bika lefotografálását célozta a napokban Rosenberg Jakab bajai földbirtokos kunbajai pusztáján. Egy

fajbikát akartak fényképezni, hogy a pompás állat fotografiáját azután elküldjék a kiállításra, de a bika — úgy látszik — a fotograf-gépet meglátva, megvadult és a bérést, aki elővezetni akarta, felökeltelte, majd agyontápostta.

N y i l t t é r .*)

Borivőknek a bor keveréséhez!

MATTONI FELE
GISSHÜBLER
természetes égvényes
SAVANYUVÍZ

A dugó égetése
közömbösíti
a bor savanyúságát,
íze kellemesen pezsgő.
Nem festi a bort.

*) Az e rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Aktuális dolgok.

Fedák Sári nagybirtokos.

Félmilios gazdaság.

Versenyistállót rendez be.

Szép, dicsőségteljes és virágokkal övezett pályán Fedák Sári ött bevez a dicsőség, hír dolgában talán soányabb, de nyugalom és csendes boldogság tekintetében határozottan többet érő virilista-ság révén.

Igen berendezkedik — birtokot vásárolt.

A hontmegyei Tereny község határában elterülő egyik birtokra esett Fedák Sári választása. A vásár gyors volt. Alig fordult ugyanis egy-kettő óra nap, a birtok megtekintése után a kisasszony megkötötte a vásárt s ma már a birtok 500.000 korona vételárért Fedák Sári tulajdona.

A birtokvétel természetesen művészi körökben igen sok találgatásra adott okot, ugyszintén az is, hogy miért vásárolt Hontban Fedák Sári, mikor már Beregben, az ő hazájában ezt megtette.

Egy hírlapíró kollegánk felkereste az isteni Zsazsát, aki előtte következőképpen nyilatkozott.

— Mindig érdekelt a gazdálkodás, most természetesen ez csak fokozódott bennem. Higyeje el, nagyon boldog vagyok. El sem képzeli, milyen ideális fekvésű helyen terül el az a birtok, amit most vásároltam. Kastelya igazi műépítészet, parkja versenyre lehet az akármelyik angol lord diszkertjével.

— A beregi birtokról azt mondotta: Ugyan kérem ne is beszéljen Bereg megyéről. Volt ott két birtokom is, eladtam mind a kettőt. Ha kell, még azt is letagadom, hogy ott születtem. Azok az emberek nem valók arra, hogy közlekedjen velük az ember. Pedig nekem köszönhetnek valamit.

Beregszász! Kérem, hisz jóformán azt sem tudták, hogy ilyen nevű város van a világon s mi volt a hála mindéért. Elkeserítették engem és jó öreg szüleimet. Eh, nem is szeretek beszélni erről a bugris fészekről!

Hanem Hontmegye, lássa, az intelligens fészek. Uri emberek laknak benne, van társas érintkezés, biztosan tudom, hogy jól fogom magamat érezni. Zemplénmegyét is imádom, ott is néztem birtokot, de hirtelen nem találtam alkalmasat.

— Hirtelen, hát olyan hirtelen volt rá szüksége? — Hát az igazat szólva, szükségem volt rá, meg akartam kezdeni a visszavonulást. No természetesen, ez nem megy olyan gyorsan, mert az én drága közönségemnek is tartozom valamivel.

Ugy áll a dolog tudnillik, hogy még körülbelül másfél évig játszani fogok, egy évig azonban még bizonyos, hogy nem fogok visszavonulni a színpadtól.

Szivem egész meglepéssel csüngök a magyar közönségen, higyeje el, nem frázis az, a mikor azt mondom, hogy fáj a szívem, hogyha a visszavonulásra gondolok, de meg kell tennem.

— De előbb egy olyan óriási szabású gyermeknapot fogok rendezni, amiről beszélni fognak a Kárpátoktól az Adriáig. Már decemberben hozzá fogok kezdeni a rendezéshez s rendezni fogom majdnem egy évig. Elképzeltel, hogy milyen kaliberű dolog lesz.

— Hallottam hogy versenyistállót nyit?

— Félig meddig azt is jól halotta. Egyelőre természetesen, míg máshol is vannak kötelezettségeim, nemcsak a sport terén, addig komolyan nem foglalkozhatom ezen ideával. Mihelyt azonban teljesen szabad leszek, minden más elfoglaltságtól, ezen kedvenc eszmémet is határozottan végre fogom hajtani. Egyelőre ügteni fogok...

— Legközelebb vidéken fogok részt venni valamelyik ügétversenyen, majd ha aztán tökéle-

tesen tréningben leszek, Bédapesten fogok résztvenni egy versenyen.

— No ugyan ez is feltűnést fog okozni, de erről még igazán nem gondoltam.

De hát mindez a jövő kérdése, addig még sok víz fog elfolytani a Dunán s én is még sok szerepet fogok tanulni. Ez alatt az egy év alatt emberfeletti munkát akarok végezni. Meg akarom hódítani az ellenségeimet is. Na... na, sohase próbáljon tiltakozni, nagyon jól tudom, hogy vannak ellenségeim, még pedig jó számmal.

I R O D A L O M.

Pataj Sándor dr., »A Kritikus Dalai«, »Század Vége« stb. szerzője »Nyár« cím alatt újabb verskötetben adja ki 5—6 év óta írt és részben megjelent verseit. A rendkívül díszes kiállítás, és a szerző arc-képével ellátott könyvnek 2 korona lesz az előfizetési ára. Gyűjtők 10 példány után 1 tiszteletpéldányt kapnak. Az előfizetéseket Zomborba, az »Igazság« kiadóhivatalába küldendők.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

A hazai ipar fejlesztése.

A földmívelési miniszter a néperőt.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter nagyfontosságú rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz a háziipar miként való fejlesztése dolgában. A miniszter foglalkoztatni akarja a népet, de úgy, hogy annak vagyona csakugyan gyarapodjék és megelőz a beszerzési módokat.

A nagy horderejű rendelet Bajára is megérkezett, egész terjedelmében itt közöljük:

Valamennyi törvényhatóságnak.

A munkáskérdés helyes mederben tartásának egyik legfontosabb eszköze az, ha biztosítani tudjuk, hogy a gazdasági munkásoknak, a szorosan vett gazdasági munkákon felül is legyen jövedelmező munkája és keresete. Ilyenül kinálkoznak a népies háziipar különböző ágai és mindama foglalkozások, amelyek egy kis befektetéssel, különös előképzettség nélkül is haszonhajtók lehetnek, például seprőkötés, gyékényfonás, baromfi és selyemtenyészés, méhésztől kertészkedés, gyümölcs- és zöldségtermelés, feles művelésre való vállalkozás stb. Az ilyen foglalkozás megkezdéséhez azonban bizonyos kisebb tőke szükséges, mert hiába ért a munkás például a gyékényfonáshoz, fafaragáshoz, vagy hiába volna alkalma valahol részes művelést kezdeni, ha nem képes a szükséges anyagot, mint sást, fát, beszerezni s nincs jószága, gazdasági eszköze. Azon célnak érdekében tehát, hogy a munkás valamit kezdhessen, szükség van megfelelő támogatásra. Az ilyen célú támogatásra az állami költségvetési előirányzatban megfelelő összeg van fölvéve. A támogatásban természetesen nem a kalandos vállalkozások részesülhetnek, hanem azok a józan, törekvő munkások, akiknek gazdasági jellegű öntevékenységüket segíteni közérdekből is indokolt.

A munkások helyes irányú gazdasági törekvésének támogatása nemcsak vidékenként is, hanem jóformán közönségenként is a legkülönbözőbb módon történhetik, minél fogva a támogatás módjait s részleteit e helyről megállapítani nem lehet. Tájékozásul azonban megjegyzem, hogy igen célszerűnek vélném, ha a gazdasági háziiparral és az előbb említett termelési ágakkal ökszerűen foglalkozó munkások vidékenként lehetőleg szövetkezetek útján biztosítanák maguknak mindazokat az előnyöket, amelyek a szövetkezetek útján a nyers anyagnak nagyobb mennyiségű s így olcsóbb beszerzése, valamint az egyöntetű tömegtermelés kedvezőbb értékesítése által elérhető.

Miután a munkások anyagi helyzetének javítása szempontjából szükséges közreműködés első sorban a törvényhatóságoknak és a törvényhatósági tisztviselőknél képezi hazafias feladatát, annak jelzése mellett, hogy a fenti irányelvek tekintetbevételel megindítandó akciót hajlandó vagyok anyagi támogatásban is részesíteni, fölkérem a város közönségét, hogy az előadottakra való figyelemmel, a város gazdasági egyesületével egyetértőleg a munkáskép helyzetének javítására legalkalmasabb módok s eszközök felől konkrét, részletes formában engem tájékoztatni s ugyancsak a gazdasági egyesülettel egyetértésben, e tárgyban a szükséges államségély összegének megjelölése mellett, a teendőkre nézve hozzám részletes javaslatot tenni sziveskedjék.

Budapest, 1906. június hó 2-án.

Darányi s. k.

A munkáslakások.

— Gróf Andrássy Gyula rendelete.

Említést tettünk a napokban arról a nagyfontosságú humánus rendeletről, melyet gróf Andrássy Gyula belügyminiszter bocsátott ki a munkásegészségügy rendezése céljából. A rendelet most érkezett le a törvényhatóságokhoz s lényegében a következőket tartalmazza:

Köztutomás szerint — ugymond a miniszter — a fertőző betegségek legkönnyebben ott fejlődnek ki pusztító járványokká, ahol a közegészségi kellek különben is hiányosak, a talaj rothadó anyagokkal fertőzött, az épületek és azok környéke tisztátalanok. A lakásvizonyok terén a javítás szüksége annál követelődik inkább, minél jobban fölismeri a tudomány és az élet a lakás- és egészségügy befolyását a tífóvész ellen való harcnak sikerrel megküzdésére.

Hivatkozik a miniszter a régebbi belügyminiszteri rendeletekre, amelyek a lakás-ügyi állapotok javítását célozzák s kötelezik a törvényhatóságokat, hogy a családi- és kaszárnyaszerű munkás-lakások javításáról a saját hatáskörükben gondoskodjanak. Itt-ott meg is történt, hogy erre vonatkozólag szabályrendeletet alkottak, azonban országsszerte mégsem találtak a rendeletek a kellő visszhangra. A munkás- és cselédlakások a legtöbb helyen nem felelnek meg a közegészségi és közérkölciségi követelményeknek. Amidőn látjuk, hogy mily nagy arányokban indult meg újabb időben a nyugati államokban ezen a téren a gondoskodás a humanizmus szolgálatában: fokozott erővel kell nekünk is törekednünk a hiányok pótlására.

Az 1876 ik évi XIV. törvénycikk megadja a fölhatalmazást a törvényhatóságnak arra, hogy a munkás- és cselédlakások egészségi állapotán javítson. A miniszter kijelenti, hogy az említett törvényre támaszkodva, szükségesnek lát egy főirányelvet kijelölni, amelyet a munkás- és cselédlakástygi rendezésénél feltétlenül szem előtt kell tartani és ez az, hogy minden egyes alkalmazott részére, akinek családja van, legalább egy egyszobás, ablakkal ellátott egészséges lakás biztosíttassék. A miniszter a törvényhatóságra bizza, hogy ennek az elvi követelménynek az élelbeléltetését, a méltányosság szemmel tartása mellett, a lehető legrövidebb, de legfőbb tiz évre terjedő határidőhöz kösse.

Az alkotásra váró szabályrendelet keretében a zsufoltság fogalmát is meg kell határozni, hogy ez a törvényhatóság tisztviselői előtt zsinórmértékül szolgálhasson. Zsufoltnak vehető az a lakóhelyiség, amely nem olyan irtartalmu, hogy egy felnőtt lakó számára tiz köbméter levegő-teret és négy négyszög-méter felületet juttason. Fölvijva a miniszter a törvényhatóságot, hogy mindezeknek a figyelembevételével sürgős kötelességének tartsa a szabályrendelet alkotását. Ha pedig már birna ilyen tárgyú szabályrendelettel, intézkedjék, hogy annak ebben a szemlemben való átoldozása megtörténjen. Fölvijva végül a hatóságot, hogy közegeit a lakásegészségügy terén tapasztalható rendellenes állapotok megszüntetésére és feügyeletre a legerélyesebben utasítsa. A miniszter az intézkedéseket minél előbb elvárja.

Szőlőeladás.

Ezennel közhírré teszem, hogy

Steiger Kristóf István

eszéki lakos tulajdonát képező Vókány, Kis-tófalu és Siklós községek határában fekvő 12 katasztrális (1600 öles) hold és 945 öles nagyságú szőlő, a rajta fekvő 4 prés-házzal és felszerelésekkel együtt, egészben vagy részletekben, szabad kézből eladatik.

Írásbeli vagy szóbeli ajánlatok folyó évi július hó 15-ig alulirt gondnokhoz vagy dr. WINTER VILMOS ügyvédhez Eszéken intézendők.

FRIML ANTAL

a szlaviniai országos központi takarékpénztár igazgatója mint Steiger Kristóf István gondnoka.

10355 — 84/1906. kig. közgy. szám.

Pályázat.

Baja város törvényhatóságánál üresedésbe jött, évi 2400 korona fizetéssel javadalmazott

I. aljegyzői állásra

pályázat nyitattik.

Pályázni óhajtok felhivatnak, hogy az 1883. évi I. t.-c. értelmében, kellő minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat legkésőbb folyó évi június hó 30-ik napjáig Méltóságos dr. Ambrozovics Lajos főispán urhoz Baján nyújtásák be.

Baja város törvényhatósági bizottságának 1906. évi június hó 15-ik napján tartott közgyűléséből.

Dr. Hegedűs Aladár,
polgármester.

Táncoktatás.

A tisztelt szülők és tánc kedvelő ifjuság szives tudomására hozom, hogy Baján, a Bárány-szálló nagytermében, ugy esztétikai és társalgási illemszabályokból, mint kör- és társas szalon-táncokból 6 hétre terjedő

TANFOLYAMOT

nyitok, különös figyelemmel a helyes tartás és mozgásra, melyből a kecsesség fejlődik.

Beiratások a tánc helyiségben június hó 28., 29. és 30-án délután 5 órakor.

A tanítás kezdetét veszi július hó 1-én, vasárnap délután 5 órakor.

A résztvenni szándékozók sziveskedjenek az első nap megjelenni, nehogy önmaguknak és a többinek is visszaesést okozzanak.

Kellő számu jelentkezések esetén egy külön GYERMEK-TANFOLYAMOT nyitok, melyben csak elemi iskolások: vehetnek részt, valamint a felnőtteknek is külön az esti órákban.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok

Budapest, 1906. június hó

kiváló tisztelettel

kabai Tany József

okl. tánc tanító.

Ügynöki iroda

Szegedi-ut 9. sz.

Spitzer János, Baja.

Lakása: Kigyó-utca 12. Belváros.

Kisebb-nagyobb birtokok és házak eladása,

vétele és bérbeadása közvetítettik.

Pénzkölcsön-közvetítés.

Földek parcellázása, eladása és bérbeadása elfogadtatik.

61/1906. eln. sz.

Pályázat.

Baja város törvényhatóságánál ideiglenesen alkalmazandó évi 500 korona fizetéssel, szabályszerű ruhailletményvel és csizmapénzzel javadalmazott egy II. oszt. hajdui állásra ezennel pályázat nyitattik.

Pályázni óhajtok folyamodványaitak f. évi június hó 30-ig nyujtsák be a polgármesteri hivatalnál.

Baja, 1906. június 19.

Dr. Hegedűs Aladár,
polgármester.

M. kir. államvasutak.

M E N E T R E N D.

Érvényes 1906. évi május hó 1-től.

Oda.		Szabadka—Baja.				Vissza.			
Szv.	Szv.	Szv.	Szv.		Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	
10 10	7 00	7 15	155 320	ind. Budapest k. p. u. (183)	1 00	6 55	10 00	5 45	
	5 41	7 25		• Belgrád (183)		7 17	10 38		
3 05	7 48	11 30	4 55	• Szeged-Rókus (184)	10 54	2 52	7 53	12 12	
	7 09	9 05		• Dálja		5 37	9 23		
4 50	10 35	1 42	7 05	ind. Szabadka (183. 184. 186)	8 08	12 48	6 20	10 28	
5 03	10 48	1 55	7 17	Horvát tanyák 2. sz. őrház	7 56	12 36	6 08	10 14	
5 09	10 54	2 01	7 23	Kelebiai tanyák 3. sz. őrház	7 50	12 30	6 02	10 07	
5 16	11 01	2 08	7 30	Szabadkai tanyák 4. sz. őrház	7 43	12 23	5 55	10 00	
5 25	11 10	2 17	7 38	Csikeria	7 35	12 16	5 48	9 52	
5 38	11 24	2 29	7 50	Bácsalmási szállók	7 22	12 04	5 36	9 35	
5 48	11 34	2 39	7 59	• ind.	7 13	11 55	5 27	9 22	
6 03	11 46	2 54	8 09	• ind.	7 03	11 45	5 17	9 12	
6 09	11 51	3 00	8 14	Almás	6 58	11 40	5 12	9 06	
6 33	12 15	3 26	8 42	Bikity-Borsód	6 33	11 15	4 47	8 38	
6 56	12 38	3 49	9 05	Bajai szállók 24. sz. őrház	6 06	10 51	4 23	8 05	
7 07	12 48	4 00	9 16	• ind.	5 55	10 40	4 12	7 52	
9 41	3 23			• ind.		6 45	12 57	4 05	

Oda.		Baja—Ujvidék.				Vissza.			
Vv.	Vv.	Szv.	Vv.	Szv.	Szv.	Szv.	Vv.	Vv.	
			10 10	7 00	ind. Budapest k. p. u. (183. 213) érk.	6 55	10 00	5 45	
			4 50	10 35	• Szabadka (213)	12 48	6 20	10 28	
	4 00		7 22	1 15	ind. Baja (213)	6 33	8 53	3 23	
	4 11		7 32	1 25	Baja-szállás város	6 24	8 46	3 15	
	4 25		7 45	1 38	Vaskut	6 07	8 31	2 59	
	4 51		8 10	2 01	Gara	5 43	8 10	2 37	
	5 06		8 25	2 15	• ind.	5 25	7 55	2 17	
	5 09		8 26	2 16	• ind.	5 25	7 54	2 14	
	5 37		8 54	2 39	Regőce (178)	7 38	1 57	5 12	
	5 47		9 04	2 48	Sztanisics	7 21	1 35	4 47	
	5 56		9 12	2 56	*Körtés	7 14	1 28	4 40	
	6 08		9 24	3 07	Gádor	7 01	1 14	4 22	
	6 15		9 31	3 14	Magyarut 16. sz. őrház	6 55	1 08	4 16	
	6 25		9 41	3 23	Nenadics	6 45	12 57	4 05	
		10 10		7 15	• ind.	1 00	Szv.	5 45	
		5 00		2 02	ind. Budapest k. p. u. (183. 184.) érk.	9 41	7 103.	10 35	
					• Szabadka (184)	9 30	I-III.	9 23	
					• Dálja (184)				
2 25		6 51		3 51	ind. Zombor (184)	6 10	11 20	7 00	
2 31		6 57		3 57	Zombor-vásártér	6 03	11 13	6 52	
2 41		7 07		4 07	Fernbachszállás	5 54	11 04	6 41	
2 50		7 16		4 16	Zsarkovác	5 46	10 56	6 32	
3 06		7 30		4 30	Ó-Sztapár	5 32	10 42	6 15	
3 35		7 49		4 49	Bresztovác	5 16	10 28	5 51	
3 45		8 00		5 01	Rác-Militics 27. sz. őrház	4 58	10 10	5 31	
4 05		8 10		5 12	Hódság	4 48	10 02	5 21	
4 46		8 35		5 37	Paripás	4 29	9 45	4 43	
5 00		8 49		5 51	Parrag	4 08	9 25	4 10	
5 08		8 57		5 59	Pelvayszállás 35. sz. őrház	3 59	9 16	3 59	
5 16		9 05		6 07	• ind.	3 50	9 09	3 50	
5 40		9 16		6 09	• ind.	3 26	9 07	3 21	
5 54		9 30		6 23	Bulkeszi	3 12	8 55	3 06	
6 16		9 46		6 38	Petrőc-Dunagálos	3 01	8 44	2 49	
6 50		10 10		7 03	Futtak	2 32	8 16	2 10	
7 00		10 19		7 13	Chotekpuszta 46. sz. őrház	2 21	8 04	1 45	
7 13		10 31		7 25	• ind.	2 07	7 51	1 30	
11 42				10 38	• ind.		5 41	7 25	

Kronsteiner Károly

Cs. k. oszt. szab. Magyar kir. szab.

Homlokzat-festékek

Viharmentes. Mészben oldható, épületek mázolására. 49 árnyalatban, kilója 24 fill.-től feljebb. 1 kiló elegendő 10 négyszögméternek kétszeri mázolására.

Főraktár: Wagenblatt és Henerári festékkereskedésében, BAJA.

Mosható mázolások

ugymint zománc, homlokzatfesték, száraz és lapidonfesték, pépnemű 50 árnyalatban, vízben mosható, egyszeri bevonásra fed, színét nemhagyja.

Költségár négyszögméterenkint 5 fill. Meglepő siker. Kimerítő prospektusok és mintalapok ingyen és bérmentve

VILÁGSZERTE HIRES A BORSZÉKI GYÓGY-BORVIZ.

A „FÖKUT” vize legkellemesebb italu, legzénsavdusabb üdítő ásványvíz, ugy magában, mint borral és gyümölcs szörpökkel vegyítve.
A „KOSSUTH-KUT” vize kitűnő összetételű alkalikus vasas savanyúvíz, gazdag vas és mésztartalmánál fogva igen jó hatással van a vérszegénység minden neménél, továbbá az angolkór és görvélkórnál.
A „BOLDIZSÁR-KUT” gyógy-borvíz nem csak kiválóan üdítő élvezeti víz, de kitűnő sikerrel használtatik a vese-, húgyhólyag-, köszvény bántalmak ellen, a légző- és emésztőszervek hurutainál, vizeleti nehézségeknél megakadályozza húgyhomok lerakódását.
NAGY LITHIUM TARTALMU. HUGYHAJTÓ HATASU. SZÉNSAVDUS. CSIRAMENTES.
Utolsó vasúti állomás Déda. Posta, távirtda és telefon helyben. Kapható minden nagyobb fűszer- és csemegye üzletben és vendéglőben
A borszéki gyógy-borvíz főraktára Baja és vidéke részére: **STAMPFL JENŐ** cégnél Ugyazintén minden bel- és külföldi ásványvízek legelőnyösebb árakon kaphatók. Cégnel Ugyazintén minden bel- és külföldi ásványvízek Telefon 81. szám.

Legujabb szabadalom:

„L U X” acetylén gázfejlesztő

készülékek önálló telepeknek világítására.

Kezelésnélküli, önműködő, vízbe eső rendszerű, teljesen veszélytelen fejlesztők.

Villamos berendezések

városok, kastélyok, gyárak, szállodák, malmok és magánházak világítására és erőátvitelre. **Specialitás: önálló kis telepek** (electrogének).

Motorok: benzin-, gáz- stbre. Üzembiztos, tartós és kevés kezelést igénylő legolcsóbb gépek.

Fejér és Schmidt, Budapest

Eötvös-tér 2.

9974—106/kig. közgy. szám.

Hirdetmény.

A Szent Ferenc-rendiek tűztoronytulajdonosok templom tornya bádogozása stb. munkálatai helyreállítása s a fölmerülendő 1814 korona 04 fillér költségelirányzati összegnek a városi letépzésként előlegezendő és a városi házipénztár által 1907. évtől kezdve 3 egyenlő évi részletben visszatérítendő ideiglenes kölcsön terhére leendő helyreállítása tárgyában, a mai napon tartott közgyűlésből közérdekű határozat hozatott.

Mely határozat 1886. évi XXI. t. cz. 5. §-a értelmében azzal hirdettetik meg, hogy ellene a meghirdetéstől számított 15 nap alatt e város polgármestere útján, a nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter urhoz fellebbezés nyújtható be.

Baja város törvényhatósági bizottságának 1906. évi június hó 15-én tartott közgyűlésből.

Dr. Hegedűs Aladár,
polgármester.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, csúznál és meghűléseknél bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárlásokor óvatossá legyünk és csak olyan üvege: fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van oszmozolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerüzletben kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapestén.

Richter gyógyszerüzlet
az „Arany orozlánhoz”, Prágában,
Ellisabethstrasse 5 neu. Mindennapi ártüküldés.

KOLLÁR A. BAJA

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-, ÉS RAJSZERKERESKEDÉSE,

KÖNYVNYOMDÁJA ES KÖNYVKÖTÉSZETE,

A »BAJAI HIRLAP« KIADÓHIVATAJA.

Mindennemű könyvnyomdai munkák, ugymint: könyvek, folyóiratok, báli- és lakodalmi meghívók, eljegyzési kártyák, névjegyek, számlák, levélpapírok, levélborítékok, körlevelek, gyászjelentések, árjegyzékek, falragaszok, stb. a legizlésebb és diszes kivitelben készítettnek.

Községi-, közigazgatási- és ügyvédi nyomtatványok nagy raktára.

Előfizetések bármely heti vagy napilapokra, valamint külföldi folyóiratokra az eredeti áron vétetnek fel.

Minden bárhol megjelent és hirdetett művek a boltiáron megszerezhetők. Ugyazintén azok a legkedvezőbb részletfizelésre is szállíthatnak.

Bármilyen könyvnyomdai munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Hirdetések a Bajai Hirlap részére a legolcsóbb áron vétetnek fel.